

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Кочев'є, Рудниське озеро

1973

Зупинилася перед м'ясною крамницею на Рошковій цесті посеред міського півострівця, який з обох боків оточувала Ринжа. Відгорнула пальцями кольорові пластикові стрічки, що звисали з поперечини одвірка, відділяючи зовнішній простір від внутрішнього приміщення. Була втомлена і задихана. От ще тільки м'ясо придбає — і можна рушати додому.

— Здрастуйте, товаришко Уршуло, — привітався шістдесятип'ятирічний Йоже Маєс, м'ясник, у якого ще її мати купувала м'ясо, а Уршула часто в дитинстві приходила сюди з мамою. — Що сьогодні? Може, трохи лопаток для супу?

Опустила погляд на вітрину й окинула оком виставлені напоказ шматки м'яса. Не хотіла варити яловичого супу, адже знову довелося би простояти на ногах більш ніж годину, від чого в другій половині дня відчула б сильну втому та біль, який неодмінно оселявся в крижах і спричиняв дискомфорт.

— Я візьму відбивні. Чотири штуки, будь ласка.

Йоже Маєс кивнув і потягнувся до м'яса у вітрині. Кинув на прилавок і великим ножем розрізав біля кістки, тоді нарізав чотири шматки і загорнув у папір. Раптом приміщення заповнив знайомий голос, який прослизнув крізь пластикові стрічки й торкнувся

її вух. Уршула підійшла до кольорового пластика, що звисав з одвірка, відсунула рукою стрічки й визирнула на вулицю. За кілька метрів від входу стояв чоловік, який обіймав за талію усміхнену молоду жінку. Він теж сміявся. Їхній сміх розносився повітрям, а вітер здіймав його в небо. Уршула дивилася на спину свого чоловіка, який віддалявся. Разом із жінкою він перетнув дорогу і зник на іншому боці вулиці. Уршула розвернулася й пішла до прилавка. Дістала гаманець із сумочки й подивилася на м'ясника, який поклав загорнуте м'ясо в поліетиленовий пакет і підсунув до неї.

— Ось, товаришко, вісімсот динарів.

Вона витягла кілька купюр і простягнула продавцеві.

Вийшла на вулицю й притулилася до фасаду будинку. Заплющила очі та голосно вдихнула, відчуваючи, як калатає серце. Потому оглянула дорогу і незграбно перебігла. Водій у жовтому «фічо» засигналив, перелякавши її. Швидко дихала, виглядаючи свого чоловіка. Люди снували центром Кочев'я, був сонячний квітневий день. Кілька молодих людей сиділи на низькому мурі й ласували морозивом з автомата. Раптом Уршула помітила його. Разом із жінкою він перетнув міст, продовжив шлях Люблянською цестою, і Уршула зрозуміла, куди парочка прямує.

Вілла Сайовича була єдиним у місті зразком архітектури сецесійного стилю, побудована в стилі історичних вілл дев'ятнадцятого століття, а її зодчий у процесі зведення надихався королівським мисливським будиночком у Швеції. Власниця вілли Злата Носань здавала кімнати на горищі. Уршула спостерігала за тим, як її чоловік та молода жінка піднімалися сходами до дверей, що вели до верхніх кімнат, і її горло стиснулося.

Вона сиділа в автівці на стоянці за банком і дивилася крізь лобове скло на людей, які прогулювалися містом. Тоді схилила голову і заплакала. Її великий живіт притиснуло кермо.

Зайшла до хати через кухонні двері, поставила пакет з їжею на стіл і подякувала дванадцятирічній Бояні Димитровській, привітній дівчинці, яка мешкала навпроти і частенько наглядала за дітьми. Дала Бояні трохи грошей і зачекала, доки та піде. Потім підійшла до низького креденсу й відсунула верхню шухляду. Дістала звідти пачку сигарет і витягла одну. Запалила, вдихнула дим і сіла за стіл. Курила і дивилася на двох хлопчаків, які гралися на

підлозі. На стіні висів календар, на ньому було обведене сьоме травня — дата передбачуваних пологів. Чоловік сказав, що хоче дівчинку.

— Спорт. Завершився сороковий чемпіонат світу з хокею на льоду. Збірна Югославії посіла дев'яте місце, золота медаль дісталася Радянському Союзу, для якого це вже дванадцята перемога.

Уршула встала зі стільця, підійшла до радіо й вимкнула. Шестирічний син підвів голову і глянув на матір.

— Вставай, — сказала вона йому.

Хлопчик поставив дитячу вантажну машинку і підвівся. Жінка загасила недокурену цигарку, нахилилася й взяла за руку його трирічного брата.

— Куди ми йдемо, мамусю? — запитав менший син.

Уршула не відповіла. Перед будинком стояла біла «застава-750». Жінка відчинила дверцята й всадила шестирічного сина на задне сидіння. Потім сіла за кермо, взяла трирічну дитину на руки й завела двигун. Авто рушило.

Хлопчик сидів позаду й дивився крізь відчинене вікно на будинки, що пропливали повз. Повернув голову, щоб визначити висоту двох кам'яних веж, біля яких вони проїжджали. Мама казала, що це церква Святого Єрнея, найбільша в місті. Йому подобалося, як вітер обдував йому обличчя крізь відчинене вікно, мама ще ніколи не брала їх із собою, і хлопчак був радий, що того дня вона передумала. Попереду заглянув озеро і ліси, місто залишилося позаду. Мама зупинила автівку на гравійній стежці між полями й обернулася до нього. Посміхнулася і погладила по волоссю.

— Мамусю, куди ми їдемо? — запитав малюк, сидячи у неї на колінах.

Вона поцілувала його в лоб, сльози котилися по її щоках. Тоді натиснула на газ, «застава» рвонула до озера, і старший син раптом збагнув, що відбувається.

Вода зненацька ринула крізь відчинені вікна, автівка відбилася від каменя вниз і почала тонути. Шестирічного хлопчика винесло крізь вікно течією води й закрутило в сильному вирі водяних бульбашок, тож він не міг дихати, не міг кричати, у грудях стиснуло, очі боліли, наче от-от вилізуть з очниць. Хлопчик заглянув величезні вирви покинутої шахти, яку заповнили водою, аби створити озеро.

Його тіло перевернулося, і він побачив, як автомобіль з рідними опускається на дно. Розпущене волосся матері неприродно піднялося догори, вона стискала руками молодшого братика, а той дивився на старшого широко розплющеними очима, розтуливши рота, наче благаючи про допомогу та намагаючись вирватися з маминих «обіймів». Але мати тримала його міцно. Через кілька секунд важкий метал потягнув їх на дно, і вода поглинула їхні обличчя.

Увесь мокрий, хлопчик насилу виліз на берег, тремтячи від холоду. Навколо стояла цілковита тиша, тільки з лісу чулося потріскування гілок. Було страшно. Легені боліли, у грудях стискало, а в голові бухкало. Він не знав, де перебуває і що йому робити. Глянув на озеро. Поверхня води — рівна, не було навіть бульбашок, наче нічого й не сталося. Сльози потекли по хлопчикових щоках. Він рушив до смерек. Довго йшов, сподіваючись зустріти когось, кого зможе попросити допомогти мамі та братикові, які опинилися на дні озера...

Мокрі штани прилипли до ніг і заважали йти. Не знав, скільки часу так блукав. Раптом моторошний звук відбився від дерев і долетів до його вух. Гарчання прорізало повітря. Серцевий м'яз хлопчика миттєво прискорив пульс, він відчув його удари на шиї. Повільно обернувся й підвів погляд. Перед ним була скеля, освітлена місячним сяйвом, а на ній стояв білий вовк і дивився на хлопчика хижими очима. Дитяче серце забилося так сильно, що, здавалося, ось-ось вискочить із грудей. Гарчання посилювалося, і в очах звіра хлопчина побачив готовність до нападу. Підсвідомо відступив на крок назад і відчув, як щось третється об його шкіру. Від страху, здавалося, аж волосся стало дибки. Хлопчик опустив погляд. Перед ним на траві гралося двоє вовченят.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Кочевський Ріг, Кочевське

Латки снігу на холодній землі танули під променями ранкового сонця. Згряя вовків, восьмеро, напала на стадо дичини, яке пробігало засніженою галявиною. Пара хижаків притьмом помчала за повільнішою ланню, сніг політував у зимовому повітрі, боротьба за виживання перевищила швидкість сорок кілометрів за годину. Шістко вовків оточили здобич з іншого боку і почали замикати навколо неї коло. Лань безпорадно дивилася на своє стадо, яке зникло за деревами за галявиною. Двійко вовків кинулися на свою здобич, їхні мізки надіслали команду атакувати, щелепи розкрилися, уп'ялися в плоть, кров фонтаном бризнула в повітря. Поранена дичина впала навколішки, зуби хижаків знову вп'ялись у плоть і пронизали шкіру жертви. Велике тіло гепнуло на землю під вагою подвійної атаки, пара вовків завдала ще одного, цього разу смертельного укусу. Очі лані оскляніли, її кров почала просочувати сніг і забарвлювати його в багрянний колір. У мертву здобич першими встромили свої пащі альфа-самець та альфа-самка, решта вовків чекала за кілька метрів, поки ті наситяться і настане їхня черга.

Гострі зуби рвали тіло мертвої жертви, гарчання вовків врізалось в тишу, що здіймалася над лісом. У повітрі просвистіла куля й влучила альфа-самцю в шию. Тварина заскавчала і впала на закривавлений сніг поруч з убитою здобиччю. Вовки оточили

пораненого ватажка зі спини. Він звівся на лапи і разом зі зграєю побіг до лісу. За ним на снігу залишалися криваві сліди. Другий і третій постріли з комбінованої рушниці з вільновивішеним дулом «Merkel V3» були не такими влучними, як перший. Стрілець промахнувся, і ватажок зграї утік.

Сірий «джип черокі трейлгок» звернув з асфальтованої дороги на ґрунтову, яка вела через ліс. У багажнику позашляховика на поліетиленовому брезенті лежали мертві зайці, поруч з ними — мисливська рушниця. «Черокі» якийсь час їхав стежкою, а тоді перед галявиною, що відкрилася ліворуч, повернув у бік оглядового майданчика. Водій, літній сивочолий чоловік, зупинив автомобіль і вийшов. Був міцним, попри майже шістдесятилітній вік. Коли ішов до багажника, здавалося, накульгував на праву ногу.

Відчинив задні дверцята автомобіля і підняв зайців, зв'язаних мотузкою. Перекинув їх через плече, а другою рукою схопив рушницю. Здалеку долинуло завивання вовків. Чоловік повернув голову, дивляючись через галявину на ліс.

Ступав на клаптики твердого снігу, що скрипів під ногами. Біля високого позначеного дуба зупинився й поклав зайців на мох. Підвів голову і глянув на дерево. Камера все ще була прикріплена до нього. Чоловік дотягнувся до неї й відкрив футляр. Витяг маленьку карту пам'яті й поклав до кишені куртки. Поправив туші, розв'язав мотузку, змотав її та перекинув на плече.

Коли повертався до автівки, помітив вовчі сліди на землі та кривавий слід поруч із ними. Дещо далі заглядев на снігу відбитки черевиків. Вовки в цьому лісі були під охороною. У Товаристві захисту кочевського вовка, головою якого він був багато років, їх відстежували за допомогою пристроїв GPS, які вовки мали в нашійниках; ішлося про зграю з восьми особин, за якими стежили вже тривалий час.

Браконьєри. Мисливці за трофеями. Тут не мешкали селяни, яким би вовки крали худобу, йшлося про вбивства, про заборонене полювання на дикого звіра, якого колись майже винищили.

Злість опустила на легені Германа Велеса, холодне повітря білою хмарою замерехтіло перед його вустами, коли він шумно видихнув у лютневий ранок. Чоловік підійшов до автомобіля під оглядовим майданчиком, відчинив двері, сів за кермо і рушив.

Туман опустився на ґрунтову дорогу, все оповило білим, і не встиг він увімкнути протитуманні фари, як його «черокі» вдарив щось, що лежало на землі. Сильно гупнуло, здавалося, ніби якась маса відскочила від джипа. Чоловік заглушив двигун і вийшов на дорогу. Він усе ще нічого не міг розгледіти, туман був густий, огортав, як липке дихання. З землі долинуло тихе скиглення. Туман розсіявся так, як і згустився. Зненацька піднявся над дорогою і на висоті метра від землі розтанув у холодному повітрі.

На мерзлій землі лежав поранений вовк. З його голови цебеніла кров і просочувала сіре хутро. Герман Велес нахилився до тварини. Загледів на її шії червоний нашійник і впізнав альфа-самця перед собою. Його тіло здригалося, зіниці розширилися. Герман дивився на вовка й відчував, як життя покидає тіло цієї могутньої тварини, про яку він піклувався і за якою спостерігав протягом кількох років. Чоловік повільно простягнув руку й торкнувся вовчої шерсті. Вовк нерухомо лежав на землі, з його морди стікала кров. Оранжево-жовті очі звіра нерухомо дивилися на Велеса, поволі втрачаючи свій блиск. Велес помітив, що Марс (таку кличку багато років тому в Товаристві дали вовку) має вогнепальне поранення на шії.

— Хто це зробив із тобою? — прошепотів Велес, відчуваючи, як біль стискає груди.

Герман шумно дихав, перед обличчям затуманилося від холоду. Марс ще кілька секунд дивився на нього, а тоді повільно заплющив очі. Альфа-самець, який повинен був спарувуватися цього року і забезпечити продовження роду новими дитинчатами, був мертвим.

Велес почув позаду себе хрускіт снігу і, обернувшись, побачив, як загойдалися гілки. З лісу вийшов чоловік у спортивній шапці з орлом на голові, який у правій руці тримав рушницю. Зупинився на узбіччі дороги й витріщився на Велеса. Чоловіки довго дивилися один на одного.

— Він мертвий? — спитав мисливець, опутивши погляд на вовка, що лежав на землі.

— Так, — відповів Велес, — мертвий. Це ти його застрелив?

Чоловік помовчав, а тоді промовив:

— Так. Це був я.

— Чому ти відстрілюєш вовків?

Погляд мисливця був крижаним.

— Чому ти вбив мого сина?

Велес відчував, як холод опускається на його одяг, шукаючи шлях до серця.

— Що ти верзеш?

— Вовки вбили його, а ти роками робив усе, щоб запобігти їхньому відстрілу.

Сніг упав з ялини і розпорошився в повітрі.

— Вовки на людей не нападають. Це люди їх убивають.

Мисливець стиснув щелепи.

— Твої вовки вбили мою дитину.

Велес помітив, що очі в чоловіка сповнені давньої ненависті.

— Ти справді в це віриш?

— Не просто вірю — знаю.

Сонце спрямувало промені на сніговий покрив, на якому виблискували кристалики.

— І тому ти приходиш сюди і вбиваєш їх?

— Я робитиму це, доки живий.

Велес відірвав долоню від вовчої шерсті, підвівся й пошкунтильгав до задньої частини автівки. Відчинив багажник і дістав ковдру. Повернувся до вовка. Загорнув його в неї та потягнув до автомобіля. Мисливець, який стояв на узбіччі дороги, спостерігав, як Велес підняв п'ятдесятикілограмового звіра і поклав у багажник. А потім дістав двостволку. Коли чоловік обернувся, Герман Велес спрямував йому в спину рушницю. Пальці правої руки лягли на гачок, серце під пуховою курткою гучно калатало.

— Стій!

Мисливець, уже зробивши кілька кроків мерзлою стежкою в засніжений ліс, розвернувся. Погляди зіштовхнулися й зависли в холодному лютневому повітрі, хмари закрили сонце. Велес пальцем потер спусковий гачок, чоловік заплющив очі. У повітрі пролунав постріл, птахи стрепенулись і злетіли з верхівок дерев у свинцеве небо.

ЗМІСТ

ЧАСТИНА ПЕРША	25
ЧАСТИНА ДРУГА	61
ЧАСТИНА ТРЕТЯ	215